

Ministerul Finanțelor Publice

Cabinet ministru

790.757

Aprob varianta

Ludovic ORBAN

Prim-ministru

MEMORANDUM

De la: Vasile-Florin CÎȚU, ministrul finanțelor publice

Virgil-Daniel POPESCU, ministrul economiei, energiei și mediului de afaceri

Avizat: Ioan-Marcel BOLOȘ, ministrul fondurilor europene

Tema: Decizie privind participarea sau neparticiparea României la *Fondul pan-european de garantare pentru Covid-19*, implementat de Banca Europeană de Investiții

I. Context

În data de 23 aprilie 2020, în contextul necesității asigurării unui răspuns imediat la criza generată de pandemia COVID-19, Consiliul European a agreeat pachetul de susținere a măsurilor de sprijin pentru forța de muncă, mediul de afaceri și bugetele Statelor Membre din zona euro, și a solicitat operaționalizarea măsurilor până la 1 iunie 2020.

Principalul element al acestui pachet pentru susținerea mediului de afaceri se referă la crearea unui *Fond pan-european de garantare pentru Covid-19 (denumit în continuare Fondul)* implementat și administrat de Banca Europeană de Investiții (BEI). Fondul este o inițiativă pe perioadă limitată pentru a asigura necesarul de lichidități al întreprinderilor mici și mijlocii (IMM), dar și al întreprinderilor cu capitalizare medie și corporațiilor din cadrul Statelor Membre (SM) participante, ca măsură de răspuns la dificultățile generate la nivelul economiei de pandemia

COVID-19. Intenția este de a utiliza Fondul cu caracter temporar, doar pe perioada crizei și complementar măsurilor existente și planificate la nivel european.

II. Prezentarea Fondului

Fondul a fost aprobat de Consiliul de Administrație al BEI în data de 26 mai a.c.. Potrivit Concluziilor Consiliului European privind termenul la care să devină funcțional, Statele Membre au fost inițial invitate să își anunțe participarea la Fond până la 31 mai a.c., operaționalizarea sa fiind posibilă doar după ce un număr de State Membre a căror participație la capitalul BEI reprezintă 60% se vor fi angajat să contribuie la acesta. Statele Membre își pot anunța participarea și ulterior datei de 31 mai a.c. sau celei de începere a perioadei de investiții, BEI efectuând ajustarea pro-rata a tuturor costurilor. Până la data întocmirii prezentului Memorandum, Fondul nu este operațional, BEI anunțând însă că s-a întrunit pragul de participare minim.

1. Valoarea Fondului și contribuția României

Suma propusă a Fondului este de 25 mld. EUR, în ipoteza în care toate cele 27 de State Membre (SM) decid să participe la Fond¹. Această sumă reprezintă o garanție la cerere, necondiționată și irevocabilă din partea SM participante, în baza căreia BEI va finanța companii eligibile din aceste state, mizând pe investiții mobilizate de cca 200 mld. EUR.

Contribuția SM la Fond reprezintă limita maximă de răspundere a acestora pentru operațiunile finanțate/ garantate și este proporțională cu cota acestora la capitalul BEI. În baza creșterii simetrice și asimetrice de capital după Brexit, la cota deținută de aprox. 0,67%, România ar contribui la Fond cu cca. 164,7 mil. EUR, ceea ce reprezintă valoarea maximă a sumelor cumulate posibil a fi solicitate să fie plătite de țara noastră în cazul participării la Fond.

2. Mecanismul de acordare a finanțărilor/garanțiilor

În principal, prin Fond, BEI sau Fondul European de Investiții (FEI) vor finanța sau garanta beneficiarii finali, în mod direct sau indirect, prin bănci naționale de dezvoltare și promovare și intermediari financiari (bănci comerciale, instituții financiare, instituții de garantare, companii de leasing, fonduri de capital și capitaluri private, instituții de micro-finanțe, bănci/instituții naționale de dezvoltare/promovare, societăți de proiect (SPV), fonduri private de credit, etc.) cu care încheie parteneriate, pentru rapiditatea implementării fiind favorizate cele care au deja parteneriate cu BEI. **În contextul în care România nu are o bancă națională de dezvoltare, implementarea în România a produselor sprijinite de Fond s-ar putea realiza prin BEI, FEI și intermediarii financiari parteneri (bănci comerciale).**

Operațiunile de finanțare/garantare vor fi supuse spre aprobare, în mod individual sau pe portofoliu de operațiuni, unui Comitet al SM participante până la data de 31 decembrie 2021 (perioada de investiții), cu posibilitatea de prelungire pentru încă șase luni, implementarea urmând a avea loc până la finalul anului 2023.

¹ Suma Fondului va fi ajustată în funcție de numărul SM participante. Până la data prezentului Memorandum, Republica Cehă și Letonia au indicat clar intenția de a nu participa.

Fiecare SM va numi un reprezentant în cadrul Comitetului SM participante, care va avea rolul de aprobare a alocării de fonduri pentru tranzacții individuale și tranzacții multiple pe baza unor limite de autorizare și va primi raportări pentru operațiunile Fondului. Având în vedere caracterul excepțional al acestui instrument și că nivelul de luare a deciziilor va fi unul ridicat: a) deciziile privind utilizarea garanției pentru tranzacții individuale se vor lua prin votul a 50% din SM participante reprezentând 2/3 din contribuții, iar b) deciziile privind modificarea produselor sau a beneficiarilor eligibili prin votul a 50% din SM participante reprezentând 80% din contribuții.

Fondul este constituit în afara bilanțului BEI pentru a fi posibilă finanțarea unor produse financiare și beneficiari care prezintă un risc de credit mai ridicat, fiind utilizată *Platforma de parteneriat pentru fonduri*², o structură și un cadru legal existente, care permit implementarea operativă. Toate riscurile operațiunilor efectuate prin Fond sunt suportate de către SM participante.

Fondul va funcționa ca un instrument de piață, neexistând o prealocare de sume finanțate/garantate pe fiecare SM, utilizarea acestuia urmând să ilustreze impactul economic al crizei COVID-19, dimensiunea economiilor și instrumentele de sprijin existente la nivel local și european. BEI are în vedere includerea și conformarea cu limite de concentrare în utilizarea Fondului și anume: a) finanțarea cumulată pentru primele trei SM să fie de max 50% din valoarea totală a finanțărilor, b) finanțarea cumulată pentru un număr de 15 SM care au primit cea mai mică valoare a finanțărilor să depășească 10% din valoarea totală a finanțărilor.

Rata de pierdere este semnificativă, fiind estimată la un nivel de cca 20%³, Fondul sprijinind produse considerate mai riscante, într-un mediu economic caracterizat de incertitudini.

Structura beneficiarilor eligibili ai Fondului

- Operațiuni de finanțare a IMM-urilor - cel puțin 65%
- Operațiuni de finanțare pentru alte tipuri de beneficiari în afara IMM-urilor - cel puțin 28%, din care maxim 5% vor fi utilizate pentru companii și entități din sectorul public care prestează activități din domeniul sănătate (inclusiv cercetare și servicii esențiale pentru gestionarea crizei de sănătate) și învățământ și care nu pot fi finanțate prin produsele existente ale BEI.
- Operațiuni de capital de risc și cvasi-capital de risc (prin FEI) pentru IMM-uri și companii cu capitalizare medie – maximum 7%
- Operațiuni pentru companiile cu peste 3.000 de angajați, care sunt supuse anumitor limitări: expunere de max. 250 mil. EUR/companie, împrumuturile pot fi acordate în conformitate cu prevederile Cadrului temporar⁴, pentru capital de lucru și finanțarea lanțului de aprovizionare, prin intermediari financiari (care vor prelua risc de cel puțin 20%) și nu sunt eligibile investiții în capitaluri proprii sau securitizări.

² Platforma de Parteneriat pentru Fonduri reprezintă un cadru multi-regional, multi-contributor și multi-sectorial, gestionat de BEI, pentru a consolida eficiența operațională prin simplificarea și standardizarea proceselor și procedurilor, a aranjamentelor de guvernare, a metodologiilor de calcul al taxelor și comisioanelor și a standardelor de raportare, aplicabile activelor aflate sub administrarea Băncii în contextul acestei platforme.

³ **Valoarea maximă** a sumelor cumulate posibil a fi solicitate să fie plătite de țara noastră în cazul participării la Fond este de 164,7 mil EUR. Totuși, **valoarea estimată** pe care România ar putea să o înregistreze sub forma de pierdere (corespunzătoare cotei de 20%) este de aprox. 32,94 mil EUR.

⁴ Cadru temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19

Produse de finanțare/garantare (detaliat în Anexa 1)

Produsele acordate de BEI/FEI vizează o gamă variată și complexă de instrumente de finanțare, garantare, capital de risc (*equity*) sau alte tipuri de instrumente de partajare a riscurilor (prin implicarea băncilor naționale de dezvoltare ale SM), cum ar fi:

- Credite de investiții;
- Credite pentru capital de lucru, inclusiv pe termen scurt (maturități de min. 3-6 luni, cu posibilitate de prelungire), inclusiv credite pentru finanțarea lanțului de aprovizionare;
- Refinanțarea creditelor existente;
- Produse de împărțire a riscului (50% - 80%) prin garanții individuale sau de portofoliu (pot fi plafonate până la 30% din portofoliu sau neplafonate), contra-garanții;
- Cvasi-capital de risc pentru companii inovative cu dezvoltare rapidă, inclusiv împrumuturi convertibile în acțiuni cu posibilitatea de răscumpărare;
- Acordarea de finanțări directe, de până la 10 ani, intermediarilor financiari care finanțează IMM-urile, microîntreprinderile;
- Garantarea pe tranșe a portofoliilor de credite ale intermediarilor financiari în scopul eliberării și redispunibilizării capitalului pentru acordarea unor finanțări suplimentare destinate beneficiarilor eligibili;
- Securitizări – cumpărarea de obligațiuni emise de intermediari financiari în baza unui portofoliu de credite sau garantarea către investitori a obligațiilor aferente obligațiunilor emise;
- Investiții în fonduri diversificate (*diversified debt funds*) care la rândul lor au în portofoliu companii și investiții indirecte de capital de risc în companii.

III. Documentația necesară pentru aderarea la Fond a unui SM

Structura juridică care guvernează relația dintre BEI și un SM participant la Fond este complexă și implică semnarea următoarelor documente:

1. **Acordul de Contribuție** și anexele la acesta: Acordul de Contribuție este încheiat între SM și BEI și prevede valoarea contribuției la Fond în limita căreia pot fi solicitate plăți din partea SM participant, în cazul executării garanției. Contribuția SM poate fi plătită în avans integral sau parțial. Sumele plătite în avans în baza Acordului de Contribuție se pot diminua în timp, ca urmare a plasării acestora la dobândă negativă de către BEI. În cazul în care contribuția SM nu este plătită în avans sau cea existentă nu este suficientă pentru acoperirea solicitărilor de executare a garanției, BEI acordă SM o **Facilitate de lichiditate pe termen scurt** (anexă la Acordul de Contribuție) acordată cu dobândă variabilă (EURIBOR + marjă) și cu un comision de administrare de 0,05% pe an. Informațiile privind operațiunile eligibile, beneficiarii eligibili, costurile aferente participării la Fond și riscurile asumate pe diferite produse sunt cuprinse în **Descrierea Fondului** (anexă la Acordul de Contribuție). Funcționarea Fondului este guvernată de **Regulile Platformei de Parteneriat pentru Fonduri** (anexă la Acordul de Contribuție) în toate elementele care nu se regăsesc altfel precizate în Acordul de Contribuție, Descrierea Fondului, Facilitatea de lichiditate sau Acordul de Garantare.

2. **Acordul de Garanție** – încheiat între toate SM participante și BEI, prin care se acordă o garanție irevocabilă, necondiționată și la prima cerere, guvernat de legea luxemburgheză, sub jurisdicția Curții de Justiție a UE. În cazul materializării riscurilor de neplată din partea beneficiarilor eligibili din orice SM participant la Fond, BEI va trimite SM solicitări de plată a garanției, pro-rata, până la suma maximă prevăzută în Acordul de Contribuție, în cazul României valoarea maximă a acesteia fiind de cca 164,7 mil EUR. Acordul se încheie pe o perioadă de până la 31 decembrie 2037, cu posibilitate de extindere sau până când suma tuturor plăților efectuate în baza garanției ajunge la nivelul sumei maxime garantate de SM.

IV. Costuri în sarcina SM în legătură cu participarea la Fond

SM trebuie să suporte *pro rata* o serie de costuri pentru participarea la Fond, în limita sumei maxime prevăzute în Acordul de Contribuție:

- Costurile de finanțare ale BEI,
- Costurile cu dobânda acumulată la Facilitatea de lichiditate pusă la dispoziția SM participante de către BEI,
- Dobânda negativă la soldul de numerar al contribuțiilor;
- Costuri juridice, de audit, consultanță, de acoperire a riscului valutar și cheltuieli care să acopere operațiunile de investire a fondurilor disponibile din contribuții.
- Taxă de recuperare a sumelor plătite în baza garanției – se aplică pentru tranzacțiile în care sunt sume de recuperat, cu o valoare de 1% din sumele plătite de BEI sau FEI și nerecuperate, sub rezerva unui plafon de 0,5% din contribuțiile totale.

Sumele recuperate în contul garanțiilor executate vor acoperi în mod prioritar comisionul de administrare al BEI și FEI – comision aplicabil de la data semnării primului Acord de contribuție și până la 31 decembrie 2037, de până la 0,5% din totalul sumelor angajate în cadrul tranzacțiilor aprobate și plafonat la un nivel de 2,5% din contribuțiile totale - apoi toate costurile de tipul celor enumerate mai sus, urmând ca orice sume rămase să fie distribuite SM după o perioadă de 10 ani, proporțional cu contribuția acestora. Aceste sume vor rămâne însă la dispoziția BEI iar după perioada de 10 ani vor fi disponibile pentru a onora plățile viitoare în cadrul Fondului. În cazul în care va exista un sold pozitiv la BEI la sfârșitul duratei de viață a Fondului (31 decembrie 2037), BEI va discuta cu SM în vederea restituirii sumelor respective sau a altei posibile utilizări.

V. Elemente privind fundamentarea opiniei preliminare în legătură cu eventuala participare a României la acest instrument

Prezentăm mai jos analiza complementarităților și suprapunerilor dintre operațiunile Fondului și instrumentele și programele curente derulate în România pentru sprijinirea mediului de afaceri și finanțarea investițiilor, utilizând fonduri publice, atât de la bugetul de stat, cât și din fonduri europene.

Atât la nivel național cât și la nivelul Uniunii Europene sau al instituțiilor financiare internaționale, au fost stabilite sau sunt propuse o serie de măsuri și instrumente pentru a susține economia în procesul de redresare după criza generată de COVID-19.

A. Programe de sprijin al investițiilor finanțate din bugetul UE prin instrumente financiare

1. Instrumente financiare în implementare

Instrumentele financiare aflate în implementare pe perioada de programare 2014-2020⁵ sunt finanțate fie din fonduri europene structurale și de investiții (FESI), fie din programe gestionate centralizat de Comisia Europeană și sunt implementate în România de către Grupul BEI, în special prin intermediul FEI. Pentru stabilirea instrumentelor finanțate din FESI a fost realizată o evaluare ex-ante prin intermediul căreia a fost identificat decalajul de finanțare și eșecul de piață. Instrumentele din programele gestionate centralizat de Comisia Europeană au avut la bază o analiză de impact la nivelul UE, fiind instrumente bazate pe cerere. Pentru toate aceste instrumente, FEI menține un dialog cu intermediarii financiari la nivel de grup sau la nivel local.

Instrumentele financiare implementate de FEI din fonduri europene structurale și de investiții (FESI) precum și din alte fonduri gestionate centralizat de Comisia Europeană vizează întreprinderile mici și mijlocii și întreprinderile mici cu capitalizare medie și, potrivit datelor raportate de FEI, au finanțat peste 29.000 de întreprinderi, susținând peste 255.000 de locuri de muncă în perioada scursă de la începutul activității FEI în România. Instrumentele financiare implementate, cu un efect de levier mediu de 2.6, au vizat):

- Finanțări sub formă de participații la capital (equity) în sumă de 175,8 mil EUR, cu 294,8 mil EUR investiții mobilizate;
- Finanțări pe baza instrumentelor de garantare în sumă de 1,4 mld EUR, cu 3,7 mld EUR investiții mobilizate;

Finanțări pentru microcreditare și antreprenoriat social în sumă de 95,4 mil EUR, cu 452,4 mil EUR investiții mobilizate. În actuala perioadă de programare, FEI administrează 462 mil. EUR din FESI (PO Competitivitate, PO Regional și PNDR) și 225 mil. EUR fonduri rambursate din instrumentul JEREMIE, generând, până în prezent finanțări de cca. 1,3 mld. EUR la nivelul beneficiarilor finali, suma finală așteptată a fi investită fiind de cca. 2,4 mld. EUR, cu un efect de levier de 3,5.

Referindu-ne la instrumentele centralizate ale Comisiei Europene și implementate de FEI, precizăm că în România acestea au însumat operațiuni de cca. 231 mil EUR (InnovFin în cadrul programului Orizont 2020, COSME, Facilitatea de garantare pentru sectorul creativ și cultural, Instrumentul EaSI pentru microîntreprinderi și antreprenoriat social, precum și Fondul European pentru Investiții Strategice⁶ care a majorat alocările tuturor acestor instrumente la nivelul Uniunii prin anvelopa dedicată IMM) și până la acest moment au sprijinit peste 10.500 de IMM și au susținut peste 72.000 de locuri de muncă.

În ceea ce privește **Fondul European pentru Investiții Strategice**, la data de 30 aprilie 2020, suma finanțărilor aprobate pentru întreprinderi din România era de 775 mil. EUR cu investiții angrenate estimate la 3,5 mld. EUR, România aflându-se pe locul 21 în Uniunea Europeană ca valoare a accesării acestui instrument. Din acest

⁵ La care se adaugă și instrumentul JEREMIE stabilit în anul 2008, a cărui implementare a fost încheiată în anul 2016.

⁶ Regulamentul (UE) 2015/1017 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 iunie 2015 privind Fondul european pentru investiții strategice, Platforma europeană de consiliere în materie de investiții și Portalul european de proiecte de investiții și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1291/2013 și (UE) nr. 1316/2013 – Fondul european pentru investiții strategice

total, suma de 212 mil. EUR este aferentă anvelopei pentru IMM-uri deja menționată, diferența de cca 563 mil. EUR fiind aprobată în cadrul anvelopei pentru infrastructură și inovare, aceasta urmând a genera investiții în sumă de cca 1,7 mld. EUR. Printre aceste operațiuni se regăsesc investiții individuale (Transgaz-BRUA, Universitatea Politehnică București sau reabilitarea rețelei de apă și canalizare în județul Alba), proiecte regionale (Arcelor Mittal) și linii de credit pentru intermediari financiari, în special pentru sprijinul IMM-urilor.

2. Instrumente propuse în contextul următorului Cadru Financiar Multianual 2021-2027 și al crizei COVID-19

Potrivit acordului Consiliului European din 17 - 21 iulie a.c. privind Cadru Financiar Multianual 2021-2027 (CFM) și Instrumentul European de Redresare (NGEU), finanțarea prevăzută pentru **programul InvestEU** este de 8,4 mld. EUR, mult redusă atât față de proiectul de regulament agreat în dialog în martie 2019, cât și față de propunerea COM din luna mai 2020⁷ care se află în proces de ajustare și negociere în cadrul Consiliului UE. În principiu, investițiile sprijinite prin programul InvestEU vor viza obiectivele de infrastructură sustenabilă, cercetare, inovare și digitalizare, IMM-uri, investiții sociale și competențe și investiții strategice pentru autonomia UE. În ipoteza unei rate de provizionare medie de 45%, garanția InvestEU ar fi de aproximativ 19-20 mld EUR. Perioada de aprobare a cca 60% dintre operațiunile de finanțare este 2021-2023.

B. Programe de sprijin al investițiilor finanțate de la bugetul de stat

1. Programul IMM INVEST ROMÂNIA - prin care statul român garantează în procent de 80% sau 90% creditele de investiții și creditele/liniile de credit aferente capitalului de lucru contractate de microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii a căror activitate a fost afectată de pandemia SARS-CoV-2, într-o limită de 10 mil. lei pentru creditele de investiții și 5 mil. lei pentru creditele/liniile de credit pentru capital de lucru, diferențiat în funcție de mărimea și volumul de activitate ale solicitantului. Durata maximă a creditelor de investiții poate fi de 6 ani, iar a creditelor/liniilor de credit pentru capital de lucru de 3 ani, cu posibilitatea de prelungire încă trei ani. Creditele bancare contractate de beneficiarii eligibili sunt garantate prin intermediul Fondului Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderi Mici și mijlocii (F.N.G.C.I.M.M.).

Dobânda aferentă creditelor se suportă dintr-un grant, acordat în cadrul unei scheme de ajutor de stat, în procent de 100% până la data de 31 decembrie 2020, cu posibilitatea prelungirii cu încă doi ani în funcție de evoluția situației economice. Comisiunile datorate de beneficiarii aferente contractării creditelor, respectiv comisionul de administrare datorat F.N.G.C.I.M.M. și comisionul de risc datorat Ministerului Finanțelor Publice sunt suportate integral pe întreaga perioadă de acordare a garanției dintr-un grant, acordat prin intermediul unei scheme de ajutor de stat, aprobată de Comisia Europeană.

Băncile pot acorda credite în cadrul Programului la dobânzi de ROBOR la 3 luni plus o marjă fixă, de max. 2,0% pe an pentru creditele de investiții și de max. 2,5% pe an pentru creditele/liniile de credit pentru finanțarea capitalului de lucru. Pentru anul 2020, plafonul total al garanțiilor de stat care pot fi acordate în cadrul programului este de 30 miliarde lei. Programul se derulează prin intermediul a 22 bănci partenere, iar până în prezent (29 iunie 2020) un număr de peste 67.721 de

⁷ COM(2020) 403 final din 29.05.2020

întreprinderi mici și mijlocii au aplicat pentru facilitățile acordate în cadrul acestuia, din care peste 8.742 au primit deja aprobări pentru credite de cca 7,61 mld. lei.

2. Programe implementate de Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri (MEEMA), în parteneriat cu cele opt Agenții pentru IMM, Atragere Investiții și Promovare a Exportului (AIMMAIPE), în baza unor scheme de minimis valabile pe întreg teritoriul României, în toate cele opt regiuni de dezvoltare, vizează următoarele șase programe:

- Programul dedicat start-up-urilor
- Programul de dezvoltare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață
- Programul național multianual de microindustrializare
- Programul național pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului
- Programul UNCTAD/EMPRETEC–România
- Programul național multianual pentru dezvoltarea antreprenoriatului în rândul femeilor din sectorul întreprinderilor mici și mijlocii

Pentru anul bugetar 2020, aceste scheme de minimis însumează 1.107,4 milioane lei, din care primele trei programe reprezintă 99,7% din alocare. O prezentare detaliată a acestor programe, a beneficiarilor și a structurii de finanțare, este inclusă în Anexa 2.

3. Programe implementate de Ministerul Fondurilor Europene (MFE)

i) MEEMA, în parteneriat cu cele opt AIMMAIPE și Serviciul de Telecomunicații Speciale (STS), care îndeplinesc funcția de administrator de schemă, în condițiile prevăzute în contractele de finanțare încheiate între MFE, pe de o parte, și MEEMA, în parteneriat cu AIMMAIPE și STS, pe de altă parte, vizează trei programe incluse în Planul Național de investiții și relansare economică propus în data de 1 iulie 2020 de Guvernul României:

1. Microgranturi acordate din fonduri externe nerambursabile – cu fonduri alocate în valoare totală de 100.000.000 EUR, din care 85.000.000 EUR se alocă din bugetul POC 2014-2020 și 15.000.000 EUR din cofinanțarea de la bugetul de stat, prin utilizarea instrumentului de supracontractare prevăzut de OUG nr.40/2015;
2. Granturi pentru capital de lucru acordate beneficiarilor - cu fonduri alocate în valoare de 350.000.000 EUR, din care 265.000.000 EUR din FESI și 42.500.000 EUR fonduri de la bugetul de stat, restul fiind coparticipare a beneficiarilor, prin utilizarea instrumentului de supracontractare prevăzut de OUG nr.40/2015
3. Granturi pentru investiții acordate IMM-urilor - cu fonduri alocate în valoare de 550.000.000 EUR, din care 415.870.000 EUR se alocă din bugetul POC 2014-2020 și 62.380.500 EUR cofinanțare de la bugetul de stat, restul fiind contribuție proprie a beneficiarilor, prin utilizarea instrumentului de supracontractare prevăzut de OUG nr.40/2015.

ii) Agențiile de Dezvoltare Regionale (ADR), în calitate de sub administratori vor implementa o schemă de ajutor de minimis care va avea în vedere finanțarea digitalizării întreprinderilor mici și mijlocii.

Valoarea grantului este cuprinsă între 30.000 – 100.000 EUR, iar bugetul alocat, prin utilizarea instrumentului de supracontractare prevăzut de OUG nr.40/2015, este de 112.637.867,65 EUR, din care 17.637.867,65 EUR însumează contribuția de la bugetul de stat.

În funcție de implementare, aceste programe însumează o contribuție de la bugetul de stat de 137,52 mil EUR. O prezentare detaliată a acestor programe, a beneficiarilor și a structurii de finanțare, este inclusă în Anexa 2.

VI. Avantaje și riscuri privind participarea la Fond

Participarea la Fond este opțională în limita contribuției României de cca 164,7 mil.EUR, cu plata integrală/parțială pe parcursul derulării Fondului și presupune **acordarea unei garanții BEI și plata costurilor aferente** acestui Fond, inclusiv plata de dobândă negativă la disponibilități și a costurilor facilității de lichiditate la momentul utilizării, dacă se va apela la aceasta. Pe de altă parte, participarea la Fond presupune promovarea produselor și mobilizarea sectorului privat pentru a beneficia în măsură cât mai mare de acestea.

Instrumentul fiind unul de piață, bazat pe cererea beneficiarilor, participarea la Fond trebuie evaluată prin prisma produselor existente și a potențialilor beneficiari și sectoare, care să nu creeze suprapuneri și ineficiențe în utilizarea fondurilor.

Avantajele care trebuie avute în vedere pentru fundamentarea deciziei Guvernului în legătură cu eventuala participare a României la acest instrument includ:

- avantaj reputațional și solidaritate cu celelalte SM care și-au exprimat intenția participării la Fond ca instrument de reacție la criza COVID-19, agreat la nivelul Consiliului European;
- extinderea ofertei de produse și de potențiali beneficiari din România, în vederea creșterii accesului la finanțare într-un context de piață marcat de incertitudini, în contextul inexistenței unei bănci naționale de dezvoltare (proiectul de înființare a Băncii Naționale de Dezvoltare, cu finanțarea din partea Comisiei Europene este în curs de implementare, fiind un proces de durată), ca partener direct de implementare al BEI/ FEI;

Posibile riscuri și dezavantaje identificate la acest moment:

- Fondul este un instrument complex, bazat pe cerere, fără certitudinea accesării de către beneficiarii eligibili din România a produsele oferite de BEI/FEI, prin participarea României la Fond;
- dimensiunea relativ redusă a pieței din România și implicit a potențialului interes (majoritar fonduri regionale, nu fonduri autohtone) pentru produsele mai sofisticate de capital de risc ale Fondului;
- existența unor instrumente financiare aflate în implementare (ex. Inițiativa pentru IMM) în cadrul cărora prima pierdere este acoperită de FESI pentru

operațiuni finanțate doar în România;

- companiile mari și întreprinderile mici și mijlocii cu cifra de afaceri peste 20 milioane lei vor putea fi sprijinite de EXIMBANK, care pregătește o schema de ajutor de stat și de minimis sub formă de credite, garanții la credite, subvenții de dobândă și de prime de garantare în contextul pandemiei COVID-19.
- deși la nivel european a fost identificată o cerere sporită de lichidități pentru IMM-uri și întreprinderi cu capitalizare medie și corporații, la nivel național nu avem o imagine clară în ceea ce privește potențialii beneficiari și proiectele care ar putea beneficia de acest instrument.
- existența unor suprapuneri, dar și complementarități cu Programul IMM Invest România și anume:
 - cele două programe se suprapun prin facilitățile de garantare a creditelor și vizează aceleași tipuri de beneficiari întreprinderi mici și mijlocii, dar prin Fond vor putea fi sprijinite și entități publice care asigură servicii esențiale din domenii precum sănătate, cercetare, educație,
 - prin Fond se pot implementa structuri financiare atât în forma finanțată (de exemplu împrumuturi, investiții de capitaluri proprii și cvasi-capitaluri proprii, participații la risc), cât și în formă nefinanțată (de exemplu, garanții),
 - prin Programul IMM Invest, dobânzile la creditele bancare garantate sunt plafonate și suportate dintr-un grant acordat în cadrul unei scheme de ajutor de stat pe o perioadă limitată împreună cu comisioanele aferente garanțiilor, ceea ce reprezintă un element de atractivitate pentru beneficiari,
 - băncile care acordă creditele garantate de stat prin Programul IMM Invest includ acest program în limita de expunere la nivel suveran ceea ce poate limita în viitor participarea acestora la licitațiile de titluri de stat, în situația în care valoarea creditelor acordate de sistemul bancar va crește substanțial,
 - posibilitatea migrării intermediarilor financiari către produsele Fondului în detrimentul Programului IMM Invest, având în vedere caracteristicile garanțiilor acordate (garanții de portofoliu versus garanții individuale)
- dificultățile existente în implementarea FEIS în România, ținând cont de preferința companiilor pentru fonduri nerambursabile și/ sau ajutor de stat;
- participarea la Fond prin semnarea Acordului de garanție va avea impact asupra datoriei publice guvernamentale și implică acoperirea riscului de credit al BEI pentru operațiuni finanțate în toate SM participante la Fond, precum și plata costurilor și taxelor aferente Fondului care vor fi suportate pro-rata în funcție de contribuția fiecărui SM;
- risc potențial ridicat de executare a garanției chiar dacă se va materializa treptat, parțial sau integral în condițiile în care beneficiarii eligibili din oricare SM participant nu își onorează obligațiile de plată, precum și de a înregistra pierderi la o rată estimată în prezent de cca 20%;
- recuperarea limitată și întârziată a sumelor plătite în contul garanției, având în vedere că din orice sume recuperate se vor stinge cu prioritate orice costuri ale BEI legate de gestionarea/managementul Fondului, recuperare, audit juridic, consultanță, acoperire risc valutar, dobândă negativă la disponibilitățile

plasate la BEI, etc. Sumele rămase după stingerea costurilor nu vor fi distribuite SM mai devreme de 10 ani de la semnarea primului acord de contribuție;

- impactul asupra deficitului bugetului general consolidat are loc la momentul efectuării plăților în contul garanției. În scopul asigurării sumelor necesare acestor plăți și în conformitate cu obiectivele privind managementul datoriei publice, România va trebui să opteze între a face plăți în avans sau plăți ulterioare către BEI (acestea reprezentând un disponibil la dispoziția BEI) sau de a accesa, contra cost, Facilitatea de lichiditate pe termen scurt pentru onorarea obligațiilor în cadrul garanției acordate. BEI va aplica soldului aflat la dispoziția sa (rămas în urma plăților de garanție din avans sau din achitățile ulterioare de numerar în contul contribuției), o rată a dobânzii (posibil negativă) egală cu EURIBOR la 3 luni minus 0.125%;
- la acest moment, din punct de vedere al metodologiei UE, nu este clarificat tratamentul statistic al acestui Fond și implicațiile asupra conturilor guvernamentale, Eurostat lansând o procedură de consultare cu SM în acest sens.

Având în vedere cele de mai sus, mecanismul de participare la Fond, precum și avantajele și riscurile prezentate, **supunem Guvernului spre aprobare decizia privind alegerea uneia dintre cele două opțiuni posibile:**

1. participarea României la Fond

sau

2. neparticiparea României la Fond.